

UCHWAŁA

Dnia 2 lipca 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Grzegorz Misiurek (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Teresa Bielska-Sobkowicz

SSN Anna Owczarek

w sprawie z powództwa (...) Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego
Niestandaryzowanego Funduszu Sekurytyzacyjnego w G.
przeciwko I. K.
o zapłatę,
po rozstrzygnięciu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 2 lipca 2021 r.,
zagadnienia prawnego
przedstawionego przez Sąd Okręgowy w W.
postanowieniem z dnia 27 marca 2020 r., sygn. akt II Ca (...) (upr.),

"1) Czy rozpoznając apelację złożoną po 7 listopada 2019 r. w postępowaniu uproszczonym, Sąd II Instancji związany jest wnioskiem zawartym w apelacji lub odpowiedzi na apelację o przeprowadzenie rozprawy i musi wyznaczyć rozprawę apelacyjną, czy też może rozpoznać apelację na posiedzeniu niejawnym pomimo wniosku o przeprowadzenie rozprawy?

2) Czy rozpoznając apelację złożoną po 7 listopada 2019 r., w przypadku braku zawartego w apelacji lub odpowiedzi na apelację wniosku o przeprowadzenie rozprawy, a złożenia przez stronę w postępowaniu apelacyjnym nowych wniosków dowodowych lub wniosku o rozpoznanie postanowień sądu I instancji, które nie podlegały zaskarżeniu w drodze zażalenia (art. 380 k.p.c.), sąd II instancji musi wyznaczyć rozprawę aby te wnioski dowodowe rozpoznać na rozprawie, czy też wnioski dowodowe mogą zostać rozpoznane na posiedzeniu niejawnym?"

podjął uchwałę:

I. Sąd drugiej instancji w postępowaniu uproszczonym - po wejściu w życie ustawy z dnia 4 lipca 2019 r. o zmianie ustawy Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2019 r., poz. 1469 ze zm.) - jest związany wnioskiem strony o rozpoznanie apelacji na rozprawie, jeżeli strona wniosła o to w apelacji lub w odpowiedzi na apelację, chyba że cofnięto pozew lub apelację albo zachodzi nieważność postępowania (art. 374 zdanie drugie k.p.c. w związku z art. 13 § 1 k.p.c.);

II. odmawia podjęcia uchwały w pozostałym zakresie.

UZASADNIENIE

Powód (...) Fundusz Inwestycyjny Zamknięty Niestandaryzowany Fundusz Sekurytyzacyjny w G. w pozwie wniesionym w dniu 16 maja 2019 r. domagał się zasądzenia na swoją rzecz od pozwanej I. K. kwoty 10 202.85 zł z odsetkami ustawowymi za opóźnienie.

Sąd Rejonowy w W. wyrokiem z dnia 18 listopada 2019 r. wydanym w postępowaniu uproszczonym zasądził od pozwanej na rzecz powoda kwotę 3 164,52 zł z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 14 maja 2019 r., oddalił powództwo w pozostałej części i orzekł o kosztach procesu. Powód zaskarżył ten wyrok apelacją. Pozwany w odpowiedzi na apelację wniósł o przeprowadzenie rozprawy apelacyjnej i uzupełnienie postępowania dowodowego, przedstawiając szereg nowych dokumentów.

Sąd Okręgowy w W. rozpoznając apelację powoda od wyroku Sądu Rejonowego powziął poważne wątpliwości, którym dał wyraz w zagadnieniach prawnych przedstawionych Sądowi Najwyższemu do rozstrzygnięcia na podstawie art. 390 § 1 k.p.c.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Wątpliwości Sądu Okręgowego wynikają z uchylecia z dniem 7 listopada 2019 r. art. 505¹⁰ § 2 k.p.c. - na podstawie art. 1 pkt 193 w związku z art. 19 ustawy

z dnia 4 lipca 2019 r. o zmianie ustawy - Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2019 r., poz. 1469 ze zm.) - który przewidywał, że sąd może rozpoznać apelację na posiedzeniu niejawnym, chyba że strona w apelacji lub w odpowiedzi na apelację zażądała przeprowadzenia rozprawy. Jednocześnie znowelizowano treść art. 374 k.p.c., nadając mu brzmienie: „Sąd drugiej instancji może rozpoznać sprawę na posiedzeniu niejawnym, jeżeli przeprowadzenie rozprawy nie jest konieczne. Rozpoznanie sprawy na posiedzeniu niejawnym jest niedopuszczalne, jeżeli strona w apelacji lub w odpowiedzi na apelację złożyła wniosek o przeprowadzenie rozprawy, chyba że cofnięto pozew lub apelację albo zachodzi nieważność postępowania”. Stosownie do art. 9 ust. 2 powołanej ustawy, do spraw wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie tej regulacji stosuje się przepisy Kodeksu postępowania w brzmieniu nią nadanym. Skoro wyrok Sądu pierwszej instancji został wydany i zaskarżony apelacją po wejściu w życie ustawy nowelizującej, nie ulega wątpliwości, że w sprawie niniejszej mają zastosowanie przepisy w brzmieniu nadanym tą ustawą.

Sąd Okręgowy zauważył, że przepisy o postępowaniu uproszczonym nie zawierają odesłania do odpowiedniego stosowania przepisów o apelacji w postępowaniu zwykłym. Należy jednak przyjąć, że brak takiego uregulowania nie wyłącza stosowania ogólnych przepisów o procesie.

W piśmiennictwie zgodnie przyjmuje się, że uchylenie art. 505¹⁰ § 2 k.p.c. wynikało jedynie z przeniesienia tego unormowania do art. 374 k.p.c., a nie z zamiaru wyłączenia możliwości rozpoznania apelacji w postępowaniu uproszczonym na posiedzeniu niejawnym; utrzymanie dotychczasowego art. 505¹⁰ § 2 k.p.c. stało się tym samym zbędne. Wskazuje na to jednoznacznie również uzasadnienie projektu ustawy nowelizującej z dnia 4 lipca 2019 r., w którym stwierdzono, że *„Uchylenie art. 505¹⁰ § 2 k.p.c. jest konsekwencją zastosowania ustanowionej w nim zasady do ogólnego postępowania odwoławczego (nie tylko w postępowaniu uproszczonym)”*. Zgodnie z art. 13 § 1 zdanie drugie k.p.c., w przypadkach przewidzianych w ustawie sąd rozpoznaje sprawy według przepisów o postępowaniach odrębnych; stosuje je więc w pierwszej kolejności, a w dalszej - gdy nie ma norm szczególnych - przepisy ogólne o procesie, jeżeli nie pozostają

one w sprzeczności z istotą określonego postępowania. Skoro zatem uregulowanie szczególne przewidziane w art. 505¹⁰ § 2 k.p.c., dotyczące postępowania uproszczonego, zostało uchylone, a jednocześnie zyskało walor zasady ogólnej określonej w art. 374 k.p.c., to nie ma przeszkód do przyjęcia, że znajduje ono w dalszym ciągu zastosowanie w również w tym odrębnym postępowaniu. Reguła ta nie pozostaje w sprzeczności z istotą postępowania uproszczonego; rozszerzono natomiast zakres jej zastosowania. Również art. 13 § 2 k.p.c. nakazuje stosować odpowiednio przepisy o procesie do innych rodzajów postępowań, chyba że przepisy szczególne stanowią inaczej; odpowiednie stosowanie określonej grupy przepisów nie wyłącza stosowania niektórych z nich w całości.

W obecnym stanie prawnym - podobnie jak na gruncie uchylonego 505¹⁰ § 2 k.p.c. - sąd pozostaje związany wnioskiem strony o przeprowadzenie rozprawy apelacyjnej, jeżeli w apelacji lub w odpowiedzi na apelację wniosek taki został zgłoszony i nie zachodzą wyjątki przewidziane w art. 374 zdanie drugie *in fine* k.p.c., niemające znaczenia dla rozstrzygnięcia przedstawionego zagadnienia.

Przedmiotem zagadnienia prawnego przedstawionego Sądowi Najwyższemu mogą być tylko takie wątpliwości, których rozwikłanie jest niezbędne do rozstrzygnięcia sprawy (zob. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 27 sierpnia 1996 r., III CZP 91/96; z dnia 14 listopada 2006 r., III CZP 84/06; z dnia 16 maja 2008 r., III CZP 67/08; z dnia 22 stycznia 2009 r., III CZP 120/08; z dnia 14 czerwca 2019 r., III CZP 9/19 - niepubl.). Wątpliwości ujęte w drugim pytaniu Sądu Okręgowego nie mają znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy; są przy tym sprzeczne z pytaniem pierwszym. Dotyczą bowiem sytuacji, w której w apelacji lub w odpowiedzi na apelację nie złożono wniosku o przeprowadzenie rozprawy, a złożono wnioski dowodowe lub wniosek o przeprowadzenie kontroli niezaskarżalnych postanowień na podstawie art. 380 k.p.c. Tymczasem w stanie faktycznym, na kanwie którego wyłoniły się przedstawione zagadnienia prawne, wniosek o przeprowadzenie rozprawy został złożony zarówno w apelacji, jak i w odpowiedzi na apelację; nie zgłoszono natomiast wniosku o rozpoznanie niezaskarżalnego postanowienia. Uzasadnia to odmowę udzielenia odpowiedzi na pytanie drugie.

Z tych względów Sąd Najwyższy, uznając, że przesłanki przedstawienia zagadnienia prawnego do rozstrzygnięcia, przewidziane w art. 390 § 1 k.p.c., zostały spełnione jedynie częściowo, orzekł, jak w sentencji.

ke